

Είναι σωστό το «Υπεραγία Θεοτόκε, σώσον ημάς»; (Αρχιμανδρίτης Επιφάνιος Θεοδωρόπουλος)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Φίλος Ιερέας, όταν με συνάντησε πριν λίγες ημέρες, με ρώτησε: «Δεν νομίζεις, αδελφέ, ότι το «Υπεραγία Θεοτόκε, σώσον ημάς» που λέγεται στις ιερές μας Ακολουθίες δεν είναι σωστό και πρέπει να αφαιρεθεί ή ,να το πω καλύτερα, να αντικατασταθεί ολοκληρωτικά με το «Υπεραγία Θεοτόκε, πρέσβευε υπέρ ημών»; Αυτό το δεύτερο είναι κατανοητό, εφ' όσον η Αγία μας Εκκλησία δέχεται την επίκληση της πρεσβείας των Αγίων, αλλά το πρώτο; Ποιος μπορεί να σώσει εκτός από τον Κύριο; Αυτός δεν είναι ο μόνος, ο οποίος «θα σώσει τον λαόν του από τις αμαρτίες του»; (Ματθ. α, 21). Δεν είναι αναντίρρητη αλήθεια, ότι «από κανέναν άλλο δεν μπορεί να προέλθει η σωτηρία ούτε υπάρχει άλλο πρόσωπο κάτω από τον ουρανό δοσμένο στους ανθρώπους με το οποίο μπορούμε να σωθούμε»; (Πράξ. δ' 12). Πώς λοιπόν προσκαλούμε την Θεοτόκο να μας σώσει, ενώ η σωτηρία είναι αποκλειστική ιδιοκτησία και αποκλειστικό δικαίωμα του Λόγου που έγινε

άνθρωπος;»

Επειδή αυτήν την άποψη θα έχουν ασφαλώς και άλλοι, θεώρησα σκόπιμο, όσα είπα στον ευλαβή εκείνον Ιερέα, να τα επαναλάβω γράφοντάς τα στην αγαπητή «Ενορία» για διαφώτιση των αδελφών που δεν γνωρίζουν και, πιθανώς σκανδαλίζονται. Λοιπόν:

Το ρήμα σώζω, γενικά σημαίνει διατηρώ, διασώζω, διαφυλάσσω, απαλλάσσω, «γλυτώνω» κάποιον από κάποιο κακό, κίνδυνο κ.τ.λ.. Ειδικότερα δε στην Χριστιανική Οικονομία σημαίνει απαλλάσσω κάποιον από την τιμωρία που του

υπάρχει
α, δηλαδή

Όλα δε

αυτά μας τα δίνει πράγματι μόνον ο Κύριος Ιησούς. Κανείς άλλος εκτός απ' Αυτόν δεν μπορεί να μας δώσει άφεση και αποκατάσταση και υιοθεσία και μερίδα στην Βασιλεία Του. Αυτά προήλθαν από την σταυρική θυσία του Γολγοθά, χορηγούνται δε στον καθένα μας από τον Κύριο μέσω των θείων Μυστηρίων της Εκκλησίας που καθιερώθηκαν απ' Αυτόν. Συνεπώς μόνον ο Κύριος σώζει, μόνον Αυτός είναι η πηγή της σωτηρίας μας, μόνον Αυτός έγινε σ' εμάς «αίτιος σωτηρίας αιωνίου» (Εβρ. ε' 9).

Αλλά όλες οι λέξεις, εκτός της κυριολεκτικής σημασίας τους, έχουν, ή μπορούν να έχουν, και άλλες, δευτερεύουσες και καταχρηστικές. Το ρήμα σώζω δεν εξαιρείται

από αυτό τον κανόνα. Έχει και αυτό, εκτός από την κυριολεκτική του σημασία, και άλλη, δευτερεύουσα και καταχρηστική. Και στη μεν πρώτη περίπτωση, σημαίνει ότι αυτός που σώζει παρέχει αυτός τη σωτηρία, ότι ενεργεί *ipso jure*, δηλ. με δική του εξουσία και δύναμη και δικό του δικαίωμα.

Με αυτή τη σημασία, μόνον υπό ή περί του Κυρίου μπορεί να λέγεται το ρήμα. Στη δεύτερη όμως περίπτωση, σημαίνει ότι δεν παρέχει κάποιος *eo ipso* τη σωτηρία, αλλ' απλώς ότι οδηγεί σ' αυτήν, ότι συνεργεί σ' αυτήν, ότι γίνεται όργανο σωτηρίας· ότι γίνεται όργανο σωτηρίας όχι με την παροχή της σωτηρίας, αλλά με το να υποδείξει αυτόν που την παρέχει, που δεν είναι άλλος παρά μόνον ο Σταυρωθείς και Αναστάς Ιησούς. Αιτία και πηγή της σωτηρίας είναι μόνον ο Κύριος Ιησούς· όργανο όμως και συνεργός μπορεί να αναδειχθεί κάθε πιστός. Όταν λοιπόν το σώζω λέγεται υπό ή περί κάποιου ανθρώπου, και σε χρόνο της Ενεργητικής Φωνής, δεν θα εννοούμε ότι αυτός ο άνθρωπος παρέχει από τον εαυτό του τη σωτηρία, ότι είναι πραγματικός σωτήρας και λυτρωτής και καταργεί ή υποκαθιστά τον μοναδικό Σωτήρα και Λυτρωτή Ιησούν, αλλ' ότι απλά συνεργεί στην ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ σωτηρία του α' ή β' αμαρτωλού, δηλαδή ότι γίνεται αφορμή για να οδηγηθεί ο αμαρτωλός στον πραγματικό Σωτήρα και να δεχθεί απ' Αυτόν τη σωτηρία.

Οι τρόποι με τους οποίους μπορεί κάποιος άνθρωπος να συνεργήσει στη σωτηρία κάποιου άλλου, είναι πολλοί: Η θερμή προσευχή γι' αυτόν, η χριστιανική διδασκαλία, η προσφορά κάποιου θρησκευτικού βιβλίου και ιδιαίτερα της Αγίας Γραφής, απλή ακόμη προτροπή για να ακούσει ένα κήρυγμα, η παροχή βοήθειας ηθικής ή υλικής, γενικά η εκδήλωση βαθειάς χριστιανικής συμπεριφοράς, όλα αυτά και πολλά άλλα ακόμη, μπορεί να γίνουν (και πολλές φορές έγιναν) τρόποι και μέσα, με τα οποία ο αμαρτωλός οδηγείται στην εκζήτηση της εν Χριστώ σωτηρίας.

(συνεχίζεται)